

Zwanenbroeders

René van Rijckevorsel

Zwanenbroeders

2018 Prometheus Amsterdam

Voor mijn vader Frans van Rijckevorsel, proost-honoraire

© 2018 René van Rijckevorsel
Omslagontwerp Roald Triebels
Foto omslag Arcangel/Carlos Caetano
Foto auteur Sacha de Boer
Lithografie afbeeldingen
www.uitgeverijprometheus.nl
www.renevanrijckevorsel.nl
ISBN 978 90 446 3582 9

Buitencamera Verwersstraat, 's-Hertogenbosch (politie)

8 mei, 14:32 uur

Soepel parkeert een rode Renault Mégane achterwaarts in een parkeervak, schuin tegenover de toegangspoort van het Noordbrabants Museum. De auto heeft een Frans kenteken: 1225-MA-33. De laatste twee cijfers geven het departement aan waar de auto is geregistreerd: Gironde, de omgeving van Bordeaux.

Uit de Renault stappen twee mannen. Ze zijn even groot, smal gebouwd en dragen allebei een effen zwart t-shirt met lange mouwen op een donkergrijze spijkerbroek en zwarte sneakers. Ze hebben zwarte handschoenen aan.

Buitencamera Noordbrabants Museum, 's-Hertogenbosch

14:33 uur

Een van de twee mannen belt aan bij de voordeur van het pand Verwersstraat 62. Hij draagt nu ook een bivakmuts. De achttiende-eeuwse gevel is fraai gestuukt en zachtbeige geschilderd. Boven de drie hoge ramen op de begane grond zijn eenvoudige, sierlijke gipsen rozetten zichtbaar. Het Huis met de Rozen geldt als een van de mooiste van de Verwersstraat. De andere man lijkt iets voor een camera te houden. De deur wordt al gauw geopend. De man die als laatste naar binnen gaat, werpt nog een snelle blik in de straat.

Binnencamera Verwersstraat 62 (Van Beyens Fine Arts)

14:34 uur

De mannen lopen de grote, hoge ruimte in en smijten zes voorwerpen op de parketvloer: twee schilderijen, een vaas waarin een boeket was gestoken en drie ranke, religieus ogende beelden. Iets verder, linksachter in de lichte ruimte, is een deel van een tafel zichtbaar, waarop een grote MacBook is opengeklapt en kunstboeken en catalogi liggen opgestapeld. De tafel wordt deels aan het oog onttrokken door een hoge pedestaal rechts ervoor. De eigenaar van de galerie, Lucas van Beyens, loopt druk gesticulerend op de mannen af. Ze lijken naar hem te schreeuwen. Ze wijzen op een kast rechtsachter in de ruimte en duwen de tegenstribbelende antiquair ernaartoe. Van Beyens schudt nee en probeert de mannen van zich af te duwen. Een van de twee pakt de antiquair bij zijn nek, grijpt zijn hoofd en drukt dat met geweld tegen de kast. Van Beyens blijft om zich heen slaan. Dan pakt de andere indringer iets uit zijn broekzak (een pen? een injectienaald? De beelden geven geen duidelijkheid) en prikt ermee in de zij van Van Beyens, die vrijwel meteen naar de grond zijgt, iets naar links kruipt en achter de pedestaal terechtkomt, waardoor een deel van zijn lichaam niet meer zichtbaar is.

Als het slachtoffer stilligt, prikt de man gedecideerd nog een keer in zijn lichaam, nu in zijn bovenbeen. De andere man loopt naar de kast die een cijferslot heeft, waarvan hij nu kennelijk de code kent. Heeft Van Beyens die tijdens de woordenwisseling gegeven? De man opent de deur en haalt iets uit de kast wat lijkt op een houtsnijwerk. Het is ongeveer een meter hoog. Op de zwart-witbeelden is niet goed te zien wat het beeld voorstelt. De man stopt het in een grijze vuilniszak, die hij uit de zak van zijn jack heeft gehaald. Zijn metgezel verdwijnt links uit beeld, komt terug en bukt naast de kunsthandelaar. Het is onduidelijk wat hij doet, de pedestaal onttrekt het zicht. Hij loopt uit beeld, keert terug met iets in zijn hand (een pen,

een schaar?) en een stuk papier. Hij bukt weer bij het roerloze lichaam, nu achter de sokkel, en lijkt iets uit de achterzak van de kunsthandelaar te halen (zijn mobiele telefoon?). Dan komt hij overeind, en de twee lopen met het ingepakte kunstwerk naar de uitgang.

Buitencamera Verwersstraat, 's-Hertogenbosch (politie)

14:37 uur

De mannen zijn terug bij de Renault Mégane die ter hoogte van huisnummer 52 is geparkeerd. In de auto ligt een deken, die de ene man van de achterbank haalt en zorgvuldig uitspreidt in de kofferbak, terwijl de ander voorzichtig de zak met daarin vermoedelijk het kunstwerk erop legt. Ze dragen nog steeds bivakmutsen. Een van de twee sluit de achterklep, ze springen in de auto en rijden weg.

Buitencamera Noordbrabants Museum, 's-Hertogenbosch

14:39 uur

Een Volkswagen Golf van de politie stopt voor de deur van Verwersstraat 62. Een politieman in korte mouwen loopt met getrokken pistool naar binnen, keert enkele ogenblikken later terug en wenkt zijn collega om mee naar binnen te komen. De alarmknop die Van Beyens onder zijn tafel had, heeft wel zijn werk gedaan, maar klaarblijkelijk niet snel genoeg.

Buitencamera A2 ter hoogte van afslag Vught (Nationale Politie)

14:59 uur

De Mégane koerst in de richting van Eindhoven. De auto rijdt netjes op de rechterbaan en houdt zich aan de op dit stuk van de A2 geldende maximumsnelheid (100 km/uur).

Buitencamera Liempde West (tankstation Total)

15:05 uur

De Mégane is geparkeerd ter hoogte van het oplaadstation van Fastned. Met accuboormachientjes verwisselen de twee mannen razendsnel de nummerplaten. Ze dragen nu petten en korte broeken.

Op uitvergrote beelden is de nummerplaat duidelijk leesbaar: CY-662-GH (een kenteken van na 2009). Daarnaast, in een blauw vlakje, staat de code van het departement: 83. Marseille.

De twee vervolgen hun weg.

Camera Parking Grote Markt Brussel

16:37 uur

De Mégane parkeert op plek 457 in de parkeergarage. De twee mannen halen een grote harde rolkoffer uit de achterbak. Via andere camera's is te zien dat de twee even later met de koffer de parking verlaten, die zich vlak bij station Brussel Centraal bevindt. Daar stappen ze tien minuten later op de Thalys naar Parijs (bewakingsbeelden NMBS, de Belgische Spoorwegen) en verdwijnen uit beeld.

Op camerabeelden van het Gare du Nord zijn ze niet waargenomen.

Stone Town, Zanzibar

De benen van de sjeik waren net slangen. Maar in plaats van te kronkelen, rende hij in een kaarsrechte lijn op zijn doel af. Ook nu lieten zijn tegenstanders, leden van het team van het Amerikaanse Peace Corps, zich door hem in de luren leggen.

Nadat Yasser – de sjeik – de 4-0 had gescoord in het netloze doel, liep hij lachend op Matthijs af en gaf hij hem met twee handen een boks.

‘Mooie assist, man.’

Die dubbele boks was de manier waarop ze elkaar altijd hadden begroet, al sinds hun eerste ontmoeting, nu een maand of vijf geleden. Op ditzelfde veld, het beste dat het eiland te bieden had, buiten de velden van de officiële clubs.

Yasser werd de sjeik of de *sjeek* genoemd, net als Osama bin Laden destijds. Hij kwam uit Hargeisa in Somaliland en was niet onbemiddeld; niet iedereen uit de droge Hoorn van Afrika was een arme sloeber.

Yasser kwam altijd goed gekapt en op schoenen van Nike of Adidas naar het veld, dat aan de rand van Stone Town lag, in de slagschaduw van een reeks troosteloze, door zon en zeewind verschraalde flats die de Oost-Duitsers hier in de jaren zeventig hadden neergezet. Hoe mensen daar konden wonen was Matthijs een raadsel.

Iwan, de grote Tanzaniaanse verdediger uit Dar es Salaam die in een houtatelier in het oudste deel van Stone Town werkte, was ervan overtuigd dat de sjeik een jihadist was. Ook omdat hij maar niet wilde of kon vertellen wat voor beroep hij uitoefende.

‘Hij is van Al-Shabaab, heb ik gehoord,’ had Iwan Matthijs een keer in het oor gefluisterd. ‘Maar wat een goeie voetballer, zeg!’

Al-Shabaab. Matthijs had het diezelfde avond op zijn MacBook

opgezocht op het balkon van zijn kleine appartement met zeezicht. Het was toen ook al zo warm geweest. Zelfs voor Zanzibar, zeiden lokale middenstanders. De zon was weer magnifiek in de Indische Oceaan gezonken, een evenement waarvoor rond halfzes zo'n beetje alle toeristen naar het naastgelegen Africa House kwamen, om daar met een halveliterfles bier het einde van weer een mooie, bloedhete dag te vieren. Het was een fenomeen waarvan je moeilijk genoeg kon krijgen. Alsof ze er speciaal voor werden ingehuurd, scheerden de dhows met hun zeilen elke avond langzaam over de horizon terwijl de zon rood gloeide.

Matthijs luisterde naar 'Wooden Ships' van Crosby, Stills & Nash. Daar werd hij rustig van, relaxed tot op het bot. Waar zijn bloed in het kille Nederland een halfjaar geleden nog bij het minste of geringste ging koken, bleef hij in het oververhitte Afrika steeds vaker de kalmte zelve.

Al-Shabaab – 'de jeugd' – was volgens Wikipedia het filiaal van Al-Qaida in Oost-Afrika, verantwoordelijk voor talloze aanslagen in Somalië en Kenia. Hij had een filmpje op YouTube bekeken. Een hotelgast in Nairobi had gefilmd hoe de terroristen zich toegang verschaften tot de lobby. Het zag er ijzingwekkend uit. De nietsontziende manier waarop zij, ongemaskerd, iedereen overhoopschoten. In de laatste shots werd de loop van het geweer gericht op de filmende hotelgast. Een doffe knal, een 'aaah' en het volgende beeld was dat van een ventilator die onverstoortbaar zijn rondjes draaide.

Nee, de sjeik zou toch niet van Al-Shabaab zijn? Onzin, uitgekraamd door een Tanzaniaan die was geboren in de angstige periode dat Al-Qaida onder leiding van die andere sjeik zijn grootste aanslag in Afrika uitvoerde: de gelijktijdige aanval op de Amerikaanse ambassades in Nairobi en Dar es Salaam op 7 augustus 1997. De dag dat de wereld kennismakte met Bin Laden.

Vorig jaar was de aanslag precies twintig jaar geleden geweest. De herdenkingsceremonie had de angsten weer flink aangewakkerd. Sinds Matthijs zes maanden geleden op het eiland was aangekomen,

waren er alleen al in Stone Town een stuk of tien invallen geweest bij ‘immigranten’, doorgaans Somaliërs, Eritreeërs of Arabieren.

Matthijs hoorde zijn naam roepen. ‘Matty’ noemden ze hem op het veld. De lange bal van Iwan was voor hem. Twee verdedigers van het Peace Corps stonden opgesteld tussen hem en de keeper. Hij was op volle snelheid en dacht aan de actie die hij had gemaakt in de A1 van het nietige FC Den Bosch in die legendarische wedstrijd tegen de A1 van Ajax. Het lukte hem opnieuw. Met een kleine voetbeweging boven de bal zette hij de twee tegenstanders op het verkeerde been. Hij was nu in het zestienmetergebied. De keeper met een schot passeren of, net als toen in de A1, met een stiftje?

Zijn voet nam de beslissing eerder dan zijn hoofd. De bal scheerde over de vingertoppen van de keeper, die zich voor hem had geworpen, en plofte net voor de imaginaire doellijn neer in het zand, om daarna heel traag het doel in te hobbelen.

Hij balde zijn rechtervuist. Geen overdadig gejuich. Daar was Yasser al. Weer die dubbele boks. Iwan nam Matthijs in een soort houdgreep. Ook de andere ploeggenoten feliciteerden hem. De mooiste goal van allemaal, zeiden ze.

Na de wedstrijd dronken ze in de bries onder de grote eucalyptusboom uit grote waterflessen. Een van de jongens van het Peace Corps kwam op Matthijs af. Een lange slungel. Had hij net in het veld gestaan? Ja, zag Matthijs, het was de keeper, maar nu zonder pet.

‘*Well played, nice goal, I had no chance,*’ zei hij. ‘Waar kom je vandaan? Je bent de enige witte in een team van alleen maar Afrikanen. Dat valt op.’

‘*Amsterdam, the Netherlands.*’ Den Bosch zeggen had geen zin.

‘*Nice.* Wat doe je hier op Zanzibar? Vakantie?’

‘Nee, ik doe vrijwilligerswerk. In een weeshuis. Het grootste van de stad. Vierhonderd jongens. Ik geef ze sportles. Nou ja, voetbaltraining vooral. Zij willen niet anders, en ik ook niet. Bij mij kunnen ze een beetje hun energie en agressie kwijt.’

Hij wees op zijn teamgenoten. ‘Deze jongens hebben me gevraagd om op vrijdag mee te spelen. Ze beweren de beste spelers van het eiland te zijn.’

‘Jullie zijn niet slecht, inderdaad. Je zei the Netherlands? Ik zou hebben gezworen dat je uit Egypte komt of zo. Of anders Italië.’

‘Dat denken er wel meer. *By the way*, ik ben Matthijs, Matthew in het Engels. Op het veld gewoon Matty.’

‘Hi Matty, mijn naam is Robert Smith. Er schijnen meer dan tienduizend Robert Smiths rond te lopen. De bekendste is de zanger van The Cure.’

‘Ha, die ken ik nog wel! “Close to me”.’

‘Yep. Ze zijn best oké. Beetje ouwemannenmuziek.’

‘Ja, inderdaad.’ Matthijs zei maar niks over zijn eigen voorkeur voor alternatieve country.

Robert Smith frunnikte wat aan zijn baard.

‘Wat doe je vanavond? Biertje drinken? 6 Degrees South?’

‘Oké. Ik heb vanavond niets bijzonders. Tien uur?’

‘Zie je dan, Matty.’

Hij draaide zich om en zag Yasser tegen een boom staan, een fles water aan de mond. Toen Matthijs’ ogen die van Yasser ontmoetten, liet hij de fles in het zand vallen. Hij toverde een grote grijns tevoorschijn, terwijl hij twee vuisten vooruitstak. Matthijs deed hetzelfde en slenterde het veld af, in de richting van Stone Town. In zijn achterzak trilde zijn iPhone. ‘Onbekend nummer’ gaf het scherm aan. Hij negeerde de oproep.

Oude stad, 's-Hertogenbosch

Met haar zwartleren jack over de linkerarm en een donkergrijze helm in de rechterhand slenterde Farah Vafamehr door de smalle straten van het oude 's-Hertogenbosch. Ze sprak de opmerkelijke straatnamen hardop uit. Kruisbroedershof, Capucijnenpoort, Achter het Wild Varken. Geschiedenis en heden waren hier een mooi verbond aangegaan.

Ze hoefde nooit opvallende kleding te dragen om een blikvanger te zijn. Toch was ze verrast door de schaamteloosheid waarmee de Bosschenaren haar bewonderend aanstaarden en haar vriendelijk toelachten als ze de blikken beantwoordde. Waar ze in Amsterdam vaak afgunstige reacties kreeg, werd haar verschijning haar hier van harte gegund.

Ze had zich voorgenomen om in concentrische cirkels de binnenstad te verkennen, voordat ze zich opnieuw bij de hoge heren zou melden. Ze wilde meer gevoel krijgen voor de omgeving, waarin de zevenhonderd jaar geschiedenis van de Broederschap was samengebald. Hartelijk, gemoedelijk en ontspannen, dat waren de woorden die voor haar het meest van toepassing waren op de sfeer in de stad. Waren dit ook woorden waarmee de Broederschap kon worden getypeerd?

Ze droeg een wit t-shirt met daarop het ringsteensymbool: twee sterren met daartussen in kalligrafie het woord bahai.

Zou er één Bosschenaar zijn geweest die het symbool had herkend? De onderste lijn stond voor de mensheid, de bovenste vertegen-

woordigde God en de middelste lijn de manifestaties van God. De verticale lijn stond voor Gods wil die via de manifestaties naar de mensheid stroomde, waardoor de mensheid perfectie kon bereiken. Het verhaal achter haar T-shirt paste mooi bij de Broederschap. Ze hoopte dat een van de heren naar de betekenis zou vragen.

Het was nog geen tien over halfdrie. Over iets meer dan twintig minuten werd ze verwacht in de Hinthamerstraat. Vanaf de Triniteitstraat – weer zo'n naam die ze hardop uitsprak – sloeg ze de Verwersstraat in. *Verwers*. Ververs misschien? Zou dit ooit de straat van de schilders zijn geweest? Huisschilders, of kunstschilders? Ze kon het dadelijk vragen. Of thuis in Amsterdam aan Melly, haar nieuwe liefde. Ware liefde.

Toen een Volkswagen Golf van de politie met onverantwoorde snelheid kwam langsgescheurd, liet ze bijna haar jack en helm vallen. Ze zag de auto iets verderop stilhouden, schuin tegenover de ingang van het Noordbrabants Museum.

Ze had geen zin om met alle nieuwsgierige passanten samen te drommen en sloeg af bij de kledingwinkel van Addy van den Krommenacker. In de zijgevel van het pand, in de Beurdsestraat, was een kleine nis uitgespaard, met een mooie stenen Madonna met kind. Tralies beschermden Maria en Jezus tegen vernieling of grijpgrage handen. Ging het er hier in de Brabantse hoofdstad misschien toch iets minder vriendelijk aan toe dan je op het eerste oog zou denken?

Ze dacht aan 'An Englishman in New York' van Godley & Creme. Een Perzische vrouw in Den Bosch was ze. Maar ze was ook een bahai in het belangrijkste bisdom van katholiek Nederland.

In de verte hoorde ze meer sirenes. De Beurdsestraat had haar via een lange bocht naar de Zuidwal geleid. Het einde van de stad. Een groene, natte vlakte strekte zich uit achter de oude stadswal, met aan de horizon een paar kerktorens. Vanuit de oude stad links hoorde ze steeds meer sirenes. Met hoge snelheid schoot een donkerblauwe Volkswagen Golf met zwaailicht langs. Ze besloot de

wal te volgen, de Hekellaan langs het Zuiderpark, dan een stukje langs de Zuid-Willemsvaart te lopen en vervolgens de Hinthamerstraat in te slaan. Ze zou dan rond drieën bij het Zwanenbroedershuis zijn.

Na lang wikken en wegen hadden de proosten, de bestuurders, besloten dat Farah een documentaire ter gelegenheid van zeventienhonderd jaar Illustre Lieve Vrouwe Broederschap mocht maken. Er waren veel gesprekken met leden van de Broederschap aan voorafgegaan. Een daarvan was met Melly d'Yvoy geweest. Een paar weken geleden, drie maanden na hun eerste kennismaking, was ze bij hem ingetrokken in Amsterdam.

De proosten hadden het gelukkig niet bezwaarlijk gevonden dat Farah een relatie had aangeknoopt met een van de leden. De kwaliteit van haar eerdere documentaires had uiteindelijk de doorslag gegeven. Vandaag zouden de eerste draaidagen worden besproken.

Toch had ze haar twijfels. Waarom verwachtten de proosten bijvoorbeeld dat juist zij, een gevluchte Iraanse bahai, de ziel zou kunnen blootleggen van een christelijk gezelschap dat al zeven eeuwen bestond en dat in de volksmond werd aangeduid als 'de Zwanenbroeders'. Sinds 1642 was deze broederschap het eerste oecumenische gezelschap van Nederland.

Misschien was ze te streng voor zichzelf. Als documentairemaker had ze de afgelopen jaren een reputatie verworven met films over de onderkant van de samenleving. In *Caissière* had ze een portret gemaakt van kassameisjes van Nederland, in *Nacht en ontij* had ze mensen geportretteerd die werkten wanneer de rest van het land sliep. Met beide producties had ze belangrijke prijzen in de wacht gesleept. Ze was een min of meer bekende Nederlander geworden en werd vaak gevraagd voor de dagelijkse praatprogramma's, iets wat mopperaars ook verklaarden uit haar goede looks en haar achtergrond van voorbeeldige integratie.

Bijna vijfentwintig jaar nadat ze in 1993 als kind van zeven met haar moeder vanuit Iran naar Nederland was gekomen, was haar

Nederlands beter dan dat van vele autochtone inwoners. Maar in die praatprogramma's moest ze altijd weer opdraven als ambassadeur van de verschoppelingen – en daar had ze geen zin meer in. De film over de Illustre Lieve Vrouwe Broederschap zou haar profiel in balans kunnen brengen. Een positieve documentaire over een goede klasse waaraan in haar eigen land vakkundig het zwijgen was opgelegd. Met alle vernederende gevolgen van dien.

Ze hoorde achter de deur de antieke bel schellen in de hoge hal van het Zwanenbroedershuis. De sirenes zwegen inmiddels. Maja Blaauw deed open, de beheerder.

‘Mevrouw Farah. U komt voor de proosten natuurlijk. Maar ze zijn net in haast vertrokken. Er is iets gebeurd. Iets ergs, ik weet niet wat. Maar ik denk dat het te maken heeft met de sirenes die ik net de hele tijd hoorde.’

‘O jee. Heeft het zin om te wachten, denkt u?’

‘Ik moest zeggen dat ze snel contact met u zouden opnemen. En dat ze zich excuseren, uiteraard. O, hopelijk is het niet erg.’

Maja Blaauw sprak ‘erg’ uit als ‘errug’, met een langgerekte zachte g die overging in een diepe, bezorgde zucht.

Farah wenste haar sterkte, draaide zich om en liep langs de Parade en de Lange Putstraat naar de parkeergarage waar ze haar motor had gestald. Bij de kruising met de Verwersstraat had de politie een lang rood-wit lint gespannen. Er stonden twee agenten in uniforme te praten met een rijzige, mooie man in een lichtgrijs pak die ze ergens van dacht te kennen.

Ze wendde zich tot het drietal. ‘Kunt u mij zeggen wat er aan de hand is?’

De man in het pak keek haar met zijn lichte ogen onderzoekend aan.

‘Nee, mevrouw, dat mag helaas niet in het belang van het onderzoek. Maar later vandaag zullen we een persconferentie geven die Omroep Brabant uitzendt.’

Stone Town, Zanzibar

Matthijs liep met country in zijn oren van het oude centrum naar de club waar hij had afgesproken. De muziek was van Charlie Worsham, een jonge gast uit Tennessee. Matthijs wist alles van alt.country, *Americana*.

Deephouse, Drake, Ed Sheeran, al die shit van tegenwoordig, daar hoefden ze bij hem niet mee aan te komen. Sinds hij als elfjarig jochie per ongeluk *The Gilded Palace of Sin* van The Flying Burrito Brothers uit zijn vaders platenverzameling had opgezet, had hij nooit meer naar een andere muzieksoort geluisterd.

De warmte van de dag was in de nauwe straatjes blijven hangen. Toen hij net op Zanzibar was aangekomen, had hij niet gedacht ooit wegwijds te kunnen worden in deze doolhof van stegen. Nu herbergde de stad nauwelijks nog geheimen – iets wat hij ergens ook jammer vond.

Robert Smith zat met een groot glas bier in een gemakkelijke stoel in 6 Degrees South. Enorme openslaande deuren boden zicht op het schaars verlichte overdekte terras, met aan de ene kant uitzicht over de donkere oceaan en aan de andere kant over de daken en torentjes van Stone Town. Enkele plukjes gasten deden zich tegoed aan kreeft en andere zeevruchten.

Op de leuning van Roberts *lounge chair* zat schrijlings een meisje met kort zwart haar en een bijna blote rug. Ze droeg een wit topje boven een hemelsblauwe broek. In haar hand wiebelde een donkerrood cocktailglas waaruit een veelkleurig rietje stak. Ze nam een bescheiden slokje, terwijl Robert haar aan het lachen probeerde te maken.

Robert stond op en liep op hem af. Gaf hem een stevige handdruk, die niet paste bij zijn slungelige lichaam, en wees op de jonge vrouw.

Ze droeg groene oogschaduw in de kleur van haar ogen. Het gaf haar een prikkelende uitstraling. Loenste ze? Er was iets vreemds aan haar oogopslag.

'*This is our shining star.*' Robert zei het zo hard dat ze het zeker kon horen. Ze moest lachen.

Matthijs schudde haar de hand, die opvallend koel aanvoelde. 'Je kunt goed voetballen, hoor ik,' zei ze in het Nederlands terwijl ze een ober wenkte. 'Biertje, of ook een cocktail? Ik ben trouwens Sterre. Sterre van der Zee.'

Haar blik gleed over zijn donkere krullen en zijn gezicht. Stond haar ene oog een beetje uit het lood? Het linkeroog keek recht in zijn ogen nu, terwijl haar rechteroog net langs zijn linkeroor leek te scheren. Het gaf haar iets mysterieus. Raar dat ze Nederlands was. Dat zou hij nooit hebben gedacht. Ze had een beetje een accent. Iets noordelijks.

'Bier is lekker, Sterre. Tusker Beer, graag. Ik ben Matthijs.'

Ook verder was ze een opvallende verschijning. Lange hals, vrij brede maar slanke schouders. Een zwemster?

'Sterre. Mooie naam. Werk je ook voor het Peace Corps?' vroeg Matthijs.

'Niet echt. Ik doe hier drie maanden lang onderzoek voor Friesland-Campina. Met innovatieve babymelk willen we het vitaminegebrek bij kleine kinderen terugdringen.'

'Cool. Je eerste posting in het buitenland?'

'Ja. Ik ben net klaar met mijn studie voedseltechnologie in Wageningen. Dit is het praktische vervolg op mijn theoretische stage. Ik ben op 1 mei in Zanzibar aangekomen.'

De ober bracht een halveliterfles Tusker en een ijskoud hoog glas dat was beslagen door de koude van het vriesvak. Hij hield het even tegen zijn wang. Robert Smith was weggelopen, hij stond aan de bar met een Afrikaan in een net zwart pak.

Sterre vertelde over haar onbezorgde jeugd in de Noordoostpolder. Haar ouders waren veearts. Ze woonden in een moderne villa

in Marknesse vanwaar ze uitkeek over eindeloze akkers waar in het voorjaar wilde zwanen broedden.

‘Eerst ringden we de jongen. Later gaven we ze een zendertje mee. Zo volgden we de zwanen de wereld over. Scandinavië, de Russische toendra’s. Een geweldige tijd. We hadden de vrijheid van de natuur en de kerk voor de structuur, zei mijn vader altijd.’

Matthijs voelde zijn telefoon weer trillen in zijn broekzak. Hij wilde het gesprek met Sterre niet onderbreken. Dat zo’n mondain type uitgerekend uit de Nederlandse polder kwam.

‘Jij voetbalt toch met sjeik Yasser, de Somaliër?’ vroeg ze plompverloren, terwijl hij zat te prutsen om zijn telefoon van de trilstand af te krijgen. Het lukt niet zo een-twee-drie.

Waar kwam die vraag vandaan? Terwijl haar linkeroog zich duidelijk op hem focuste, bleef het andere weer wat vlak.

Ze had een kunstoog, zag hij nu.

‘Ja, elke vrijdag. Hoezo?’

In zijn zak voelde hij zijn mobiel weer trillen.

Ze wees naar Robert Smith, die met zijn rug naar haar toe stond aan de door oranje lampionnen verlichte bar.

‘Dat heeft Robert me verteld. Die Yasser, is die betrouwbaar? Ik zou hem misschien eens willen ontmoeten.’

Wat moest een voedseltechnologie met een sjeik uit de woestijn? Matthijs wist niet of Yasser al-Isaaq betrouwbaar was. Hij was een clangenoot van de half-Somalische tweeling uit Helmond, met wie hij door een drone was betrapd in het maïsveld. Zo waren ze in contact gekomen. De tweeling zat nu in de bak.

De telefoon bleef overgaan. Wie kon het zijn? Met zijn familie en vrienden had Matthijs overwegend WhatsApp-contact. Bellen deden ze zelden. Hij hield niet van telefoneren.

Hij viste zijn mobiel uit zijn zak.

‘Sorry, Sterre. Iemand dringt nogal aan. Ik loop even naar buiten.’

Hij vond het jammer dat hij moest opstaan. Ze vond hem leuk, leek het. En hij haar ook.

Het terras was vrij leeg nu. Een gevoel van zorgeloosheid lifte hem een beetje op. Dat was lang geleden. Hij rook de citroenlucht van de kaarsjes die de muggen moest verjagen, gemengd met de zachte zeelucht. De telefoon was gestopt met overgaan. Op het scherm van zijn toestel zag hij dat hij vijf oproepen had gemist. Er was niks ingesproken. Toen hij het nummer van de beller wilde checken, werd er opnieuw gebeld. Dit keer was er wel een nummer zichtbaar: het begon met +3173. Den Bosch dus.

‘Hallo.’

‘Matthijs van Beyens?’

‘Ja.’

‘Hallo Matthijs, je spreekt met Leendert Begeer. Ik ben de hoofd-commissaris van het politiekorps Brabant-Noord. Het spijt me, maar ik heb slecht nieuws voor je.’